

ДО ПИТАННЯ ПРО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ В УМОВАХ КОМПЕТЕНТІСНО-БАЗОВАНОЇ ОСВІТИ

*Джурило Аліна,
канд. пед. наук, ст. наук. співробітник,
Інститут педагогіки НАПН України,
м. Київ, Україна*

Компетентісно-базована освіта або ж майстерність, що заснована на результатах діяльності та знаннях, не втрачає актуальності в європейському освітньому просторі. В останні роки дедалі більше шкіл в країнах ЄС впроваджують освіту, що базується на компетентностях. Причиною цього є бажання підготовки випускників, які будуть конкурентоспроможними в умовах глобалізованого світу, розвитку шкіл, які заохочують учнів вчитися, досягнення більшої рівності, створення системи постійного навчання та вдосконалення.

Традиційна система шкільної освіти більше не призначена для досягнення цілей, які ми поставили перед нею або яких сучасні діти, громади та нація так відчайдушно потребують і яких заслуговують. Така система має 10 основних недоліків, які увічнюють нерівність і низькі досягнення. Це можна виправити, змінивши систему досягнення успіху, в якій всі учні досягають майстерності. Недоліками традиційної системи освіти є [1]:

- **мета і культура:** зосередження на вузькому наборі академічних результатів з упором на академічні навички, запам'ятовування і розуміння змісту; установка на заданість або фіксоване мислення – уявлення про те, що здібності людей «висічені в камені» – поділ учнів на «переможців» та «переможених», що підтримує модель нерівності у суспільстві; бюрократична ієрархічна система, яку увічнюють традиційні ролі, культурні норми та динаміка влади;
- **педагогіка:** зосередження на застарілих канонах про навчання та мотивацію учнів; орієнтація на підтримку учнів, коли їхні академічні або поведінкові потреби визначено як суттєво вищі або нижчі за норму

(обдарованість, спеціальна освіта); акцент на оцінюванні з метою перевірки знань учнів;

- **структура:** висока варіативність способу визначення вчителями рівня кваліфікації; непрозорі цілі навчання та очікування результатів з обмеженою інформацією для учнів про їх навчальний цикл; практики академічного оцінювання, які часто можуть надсилати неоднозначні повідомлення та оманливі сигнали про те, що учні знають, відображаючи сукупність факторів, включаючи поведінку, виконання завдання та отримання прохідної оцінки на тестах, не відображаючи об'єктивних результатів навчання.

Освіта на основі компетентності – це система, призначена для рівних навчальних досягнень, щоб забезпечити засвоєння всіма учнями академічних знань, набути досвіду для розв'язання реальних проблем, формування навички навчання впродовж усього життя для сталого розвитку та майбутнього успіху. Школи організовані таким чином, щоб реагувати на потреби учнів, підтримувати, залучати та спонукати їх брати участь у самонавчанні. Відмінні риси компетентної освіти наступні [1]:

- **мета і культура:** успішні результати учнів засновані на підготовці до вступу в коледж / університет, кар'єрі та навчанні протягом усього життя; відповідальність за оволодіння учнями навчальними результатами; сприяння розвитку інклюзивної культури навчання;

- **педагогіка:** своєчасні та диференційовані інструкції; підтримка учнів; педагогічні принципи, які засновані на дослідженнях; оцінювання вбудовано в індивідуальний цикл навчання та узгоджено з результатами, включаючи передачу знань та навичок;

- **структура:** існування механізмів, що забезпечують узгодженість очікувань щодо оволодіння знаннями і навичками; прозорість з чіткими і зрозумілими очікуваннями того, що потрібно вивчати, рівня успішності та успішності учнів; стратегії передачі інформації про успішність сприяють процесу навчання учнів; учні просуваються вперед на основі досягнення

очікуваних результатів навчання (майстерності) за допомогою індивідуалізованих схем навчання.

Компетентнісно-базоване навчання є ключем до забезпечення якості освіти, що дозволить сформувати в учнів необхідні навички після кожного освітнього циклу, які будуть необхідні для досягнення успіху в умовах глобальної конкуренції.

Ключові слова: якість освіти, забезпечення якості, освітній процес, компетентнісно-базована освіта.

Список використаних джерел

1. Sturgis, C., Casey, K. Quality principles for competency-based education. Vienna, VA: iNACOL, 2018. p. 13-18.

МІЖПРЕДМЕТНИЙ ПІДХІД У РЕАЛІЗАЦІЇ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ У СПАДЩИНІ АКАДЕМІКА ОЛЕКСАНДРИ САВЧЕНКО

*Дічек Наталія,
докт. пед. наук, професор,
Інститут педагогіки НАПН України,
м. Київ, Україна*

Освіта істотно впливає на формування особистісних якостей людини, її знань, умінь, світогляду, моральних переконань, культури. Сьогодні цей процес розпочинається у ході здобуття дитиною дошкільної освіти, а системності і компетентнісного виміру він набирає вже у початковій школі. Компетентність як універсальне динамічне поєднання вмінь, знань, навичок, способів мислення, ціннісних та ідейних орієнтирів особи, які дають їй змогу знаходити вирішення проблем у навчанні, нестандартних життєвих і професійних ситуаціях, стає в українській освіті, як і в країнах Європейського Союзу, новим мірилом людської освіченості.